

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995 – 1996

5 DECEMBER 1995

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Herman Suykerbuyk
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

BELEIDSBRIEF

**Vlaanderen Internationaal
Naar een pro-actief buitenlands beleid waardoor de sterke
punten van Vlaanderen en de Vlamingen gevaloriseerd worden
Beleidsprioriteiten 1995-1999**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Herman Suykerbuyk**

*Samenstelling van de Commissie :**Voorzitter :* de heer Jef Sleeckx.

Vaste leden : de heren Leo Cannaerts, Paul Deprez, Freddy Sarens, Herman Suykerbuyk, Hugo Van Rompaey ;
 de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;
 de heren Fred Dielens, Patrick Hostekint, Jef Sleeckx ;
 de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire ;
 de heer Paul Van Grembergen ;
 mevrouw Cecile Verwimp-Sillis.

Plaatsvervangers :

de heren Herman Candries, Paul Dumez, Jef Van Looy, Marc Van Peel, Johan Weys ;
 de heren Jacques Devolder, Jaak Gabriels, Didier Ramoudt ;
 de heer Guy Swennen, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh,
 de heer Tuur Van Wallendael ;
 de heren Christiaan Verougstraete, Emiel Verrijken ;
 mevrouw Nelly Maes ;
 de heer Johan Malcorps.

*Zie :***15** (BZ 1995)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nrs. 2 tot 9 : Amendementen
- Nr. 10-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
- Nr. 10-B : Verslag namens het Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant

156 (1995-1996)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

*Zie ook :***12** (BZ 1995)

- Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (BZ 1995)

- Nr. 1 : Toelichtingen

16 (BZ 1995)

- Nr. 1 : Administratieve begroting
- Nr. 2 : Wijzigingen van de administratieve begroting

17 (1995-1996)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
DEEL I: VERSLAG OVER DE BESPREKING VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING.	5
1. Inleidende toelichting door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie	5
1.1 Algemene situering	5
1.2 Algemene externe betrekkingen - programma 12.1	6
1.3 Economisch buitenlands beleid	7
2. Algemene bespreking	8
2.1. Algemene bemerkingen	8
2.2. Eerlijke handel.	8
2.3. Vlaamse inspanningen voor ontwikkelingssamenwerking	9
2.4. Werking van de Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel	11
2.5. INTERREG-programma's.	13
2.6. Internationale culturele betrekkingen	14
A. Culturele ambassadeurs.	14
B. Culturele akkoorden	15
2.7. Versnippering van het beleidsinstrumentarium	16
3. Artikelsgewijze bespreking.	17
3.1. Artikel 13	17
3.2. Artikel 30	17
3.3. Artikel 61	17
3.4. Artikel 101	17
3.5. Artikel 116	18
4. Indicatieve stemmingen	18
4.1. Algemene uitgavenbegroting.	18
4.2. Administratieve begroting	19

DEEL II : VERSLAG OVER DE IN SAMENHANG MET DE BEGROTINGSBESPREKINGEN BEHANDELDE BELEIDSBRIEF "VLAANDEREN INTERNATIONAAL" – NAAR EEN PRO-ACTIEF BUITENLANDS BELEID WAARDOOR DE STERKE PUNTEN VAN VLAANDEREN EN DE VLAMINGEN GEVALORISEERD WORDEN – BELEIDSPRIORITEITEN 1995-1999, INGEDIEND DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE [Stuk 156 (1995-1996) – Nr. 1].	19
1. Toelichting door minister-president L. Van den Brande	19
1.1. Algemeen	19
1.2. Belangrijke aandachtspunten.	20
1.2.1. De buitenlandse politiek van Vlaanderen	20
1.2.1.1. Bilateraal buitenlands beleid.	20
1.2.1.2. De Europese Unie, de Benelux en de VRE	21
1.2.1.3. Multilaterale samenwerking	21
1.2.2. Het buitenlands economisch beleid van Vlaanderen	22
1.2.3. Naar een Vlaams ontwikkelingsbeleid	23
1.2.4. Het imago van Vlaanderen.	23
1.3. De organisatie van het buitenlands beleid van Vlaanderen.	24
2. Aanvullende toelichting door minister-president L. Van den Brande verschaft met betrekking tot de algemene oriëntaties voor een Vlaamse bijdrage aan de ontwikkelingssamenwerking.	24
2.1. Voorbeschouwingen	24
2.2. Doelstellingen	25
2.3. Beginselen van het Vlaams ontwikkelingsbeleid.	26
2.4. Voorstellen van Vlaamse initiatieven ter bevordering van de duurzame ontwikkeling in de wereld	27
2.5. Vlaams beraad ?	27
3. Bespreking	28

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden heeft op datum van vrijdag 17 november 1995 de aan haar toegewezen decreetsbepalingen en programma's van het ontwerp van decreet houdende algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996 besproken en goedgekeurd.

Dit verslag bestaat uit twee delen :

I. Verslag over de bespreking van de algemene uitgavenbegroting.

II. Verslag over de in samenhang met de begrotingsbespreking op woensdag 29 november 1995 behandelde Beleidsbrief Vlaanderen Internationaal – Naar een pro-actief buitenlands beleid waardoor de sterke punten van Vlaanderen en de Vlamingen gevaloriseerd worden. Beleidsprioriteiten 1995-1999, ingediend door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie (Stuk 156 (1995-1996) – Nr. 1).

DEEL I : VERSLAG OVER DE BESPREKING VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING

1. INLEIDENDE TOELICHTING DOOR DE HEER L. VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

1.1 ALGEMENE SITUERING.

In de Beleidsbrief Vlaanderen Internationaal – die uw Commissie bij de eerstkomende bijeenkomst zal bespreken – worden de vier grote doelstellingen geformuleerd die met het Vlaams buitenlands beleid worden nagestreefd.

– Vooreerst moet Vlaanderen een stem hebben, en dit zowel in Europa, in de Benelux, in de bilaterale betrekkingen, in internationale organisaties, als in de Vereniging van Regio's van Europa (VRE).

– Ten tweede moet Vlaanderen op economisch gebied een performante sterregio blijven in Europa.

– Ten derde heeft Vlaanderen de uitdrukkelijke wil de motor te blijven van het Europa van de Culturen.

– En tenslotte wil Vlaanderen een eigen bijdrage leveren aan de internationale solidariteit.

Deze doelstellingen en beleidskeuzes komen reeds duidelijk tot uiting in de ontwerp-begroting 1996. Dit enerzijds in het programma 12.1 "Algemene Externe Betrekkingen", en anderzijds in de programma's 51.4; 51.9 en 54.1, die betrekking hebben op het economisch luik van het Vlaams buitenlands beleid.

De Vlaamse regering heeft er uitdrukkelijk voor gekozen alle sectoren van het buitenlands beleid toe te vertrouwen aan één minister, die bijgevolg ook bevoegd is voor de genoemde programma's. Daarnaast werd binnen de Vlaamse regering een protocol uitgewerkt luidens hetwelke de diverse deelinitiatieven – in zoverre deze externe implicaties hebben – die door de functioneel bevoegde Vlaamse ministers in ande-

re beleidsdomeinen worden genomen, dienen te worden afgestemd op de grote lijnen van het Vlaamse buitenlands beleid.

Bijgevolg zijn voor het eerst de algemene, "politieke" aspecten van dat beleid samengevoegd met de economische en commerciële aspecten ervan. Dit zal ongetwijfeld de synergie tussen deze sectoren bevorderen en de impact van het Vlaams buitenlands beleid verhogen.

1.2 ALGEMENE EXTERNE BETREKKINGEN – PROGRAMMA 12.1.

Dit programma wil bijdragen tot de eerder genoemde vier doelstellingen op het politieke vlak, op het domein van de "culturele diplomatie", in de promotie van netwerken en contacten met buitenlanders in Vlaanderen en met Vlamingen in het buitenland, en via het opstarten van een Vlaams ontwikkelingsbeleid.

Teneinde een kwalitatieve stap voorwaarts te kunnen zetten, en om concrete resultaten te kunnen boeken, is voor eerst een grotere concentratie vereist op strategische doelstellingen en acties die omschreven worden in de beleidsbrief en in de jaarlijkse programma's. Ten tweede zullen een aantal nieuwe initiatieven bijkomende budgettaire middelen vragen. Deze aanpak weerspiegelt zich in de begroting 1996, die enerzijds een consolidatie en integratie inhoudt van de bestaande inspanningen, en die anderzijds ook bijkomende middelen voorziet voor nieuwe initiatieven.

Zo worden een aantal basisallocaties uit dit programma gegroepeerd samen met basisallocaties uit andere programma's :

- zo o.a. alle uitgaven voor samenwerking met landen in ontwikkeling : contracten, dotatie VVOB, humanitaire bijstand, subsidies en waarborgverlening ;

- zo o.a. alle subsidies i.v.m. Vlaams cultureel buitenlands beleid : wisselwerking tussen economie en cultuur (bijv. het initiatief ter zake de culturele ambassadeurs), subsidies in het kader van de uitvoering van internationale verdragen, subsidies aan personen en verenigingen in binnen- en buitenland, subsidies ter bevordering van de multilaterale samenwerking, Europees Jeugdorkest en Europeade Europese Volkscultuur.

Ter versterking van het Vlaams buitenlands beleid worden tevens de kredieten op bestaande basisallocaties verhoogd, en zijn nieuwe basisallocaties ingeschreven :

- de kredieten voor de samenwerking met landen in ontwikkeling stijgen van 140 naar 175 miljoen ;

- ingevolge de indiensttreding in 1995 van de gemeenschapsattachés verhoogt het krediet voor hun activiteiten van 20 naar 36 miljoen frank ;

- om een gecoördineerde en professionele communicatiestrategie naar het buitenland op punt te stellen, worden de kredieten verhoogd met 20 miljoen frank ; de uitgaven ter bevordering van het Vlaams imago in binnen- en buitenland verhogen van 74,2 naar 102 miljoen frank ;

- er worden meer kredieten voorzien voor subsidies aan verenigingen en personen (plus 10 miljoen frank), voor de uitvoering van internationale verdragen (plus 10 miljoen frank) en voor de bevordering van de deelname aan programma's van multilaterale instellingen (nieuwe basisallocatie 35.03 van 20 miljoen frank) ;

– nieuw is basisallocatie 12.36 die 10 miljoen frank voorziet voor studies en onderzoek met betrekking tot het Vlaams buitenlands beleid ;

– ook nieuw is basisallocatie 12.35 in verband met de financiering van de uitgaven verbonden aan Euro 2000.

Dit betekent dat het programma 12.1 inzake algemene externe betrekkingen ten overstaan van 1995 globaal aangroeit met 101,9 miljoen frank tot 826,7 miljoen frank uitgedrukt in beleidskredieten (zijnde een stijging met 14%).

Deze stijging van de kredieten voor het Vlaamse buitenlands beleid is ten volle verantwoord omdat Vlaanderen er voor opteert zich stevig te profileren als een maritieme regio, die sterke economische troeven in huis heeft. Bij deze profilering vormt de aanwezigheid in Brussel – de Vlaamse hoofdstad – van vele Europeanen en niet-Europeanen een extra troef die ten volle voor de promotie van Vlaanderen kan worden gebruikt.

1.3 ECONOMISCH BUITENLANDS BELEID.

Het buitenlands economisch beleid maakt integraal deel uit van het buitenlands beleid van de regering. Het is erop gericht de economische kracht van Vlaanderen te versterken door enerzijds nieuwe buitenlandse investeerders aan te trekken, en door anderzijds de uitvoer van onze produkten en diensten te bevorderen.

Het Vlaamse exportbeleid heeft de dienstverlening aan de Vlaamse ondernemingen die willen uitvoeren tot uitgangspunt. Hun groeikansen moeten gevrijwaard en versterkt worden.

Het programma buitenlandse handel en exportbevordering richt zich inzonderheid tot de Vlaamse ondernemingen die een actief exportbeleid willen voeren in het buitenland. Door betere informatieverstrekking, opleiding, prospectie en dienstverlening wordt ernaar gestreefd de Vlaamse ondernemingen te sensibiliseren voor een agressiever exportbeleid.

De Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel heeft als opdracht dit beleid uit te dragen en vooral door een coherent beleid de diverse exportinitiatieven te bevorderen. De begroting van de VDBH is in 1996 gestegen tot 781.200.000 frank, tegenover 753.150.000 frank in 1995. Zowel inzake eigen ontvangsten als inzake dotatie is er een verhoging (van 629,7 tot 658,7 miljoen frank). Op 3 november jongstleden is Ernst & Young gestart met de doorlichting van de VDBH. Deze audit moet afgerond zijn tegen einde januari 1996. Op basis van dit verslag en na dialoog met de privésector zal de werking van de dienst nog beter afgestemd worden op de noden van de bedrijven. Uitgangspunten zijn snelle en efficiënte dienstverlening op maat van de aanvrager, en professionele dienstverlening aan de ondernemingen door de VDBH en het netwerk van de Vlaamse economische vertegenwoordigers.

De kerntaak van de exportbevordering wordt gevormd door dynamische actieprogramma's die inspelen op de verlangens van de zakenwereld. Ook hierbij is een stijging van de middelen merkbaar zowel voor de ontvangst van delegaties als voor de deelname aan beurzen of de organisatie van trefdagen, workshops, contactdagen en economische zendingen.

Meer dan in het verleden zal er ook aandacht besteed worden aan de voorbereiding van de bedrijven op de export in Vlaanderen. Ik denk hierbij ondermeer aan de aanstelling van exportadviseurs. De nieuwe middelen zullen het mogelijk

maken een belangrijke, bijkomende dienstverlening op het vlak van advisering en begeleiding van bedrijven, inzonderheid de KMO's, te realiseren.

Daarnaast zal de Vlaamse regering de systemen van financiële tegemoetkoming moderniseren.

Ter bevordering van de export van Vlaamse uitrustingsgoederen heeft de Vlaamse regering op 26 oktober 1994 twee besluiten goedgekeurd : het besluit tot toekenning van rentesubsidies in het kader van de buitenlandse handel en het besluit tot het ter beschikking stellen van Vlaamse uitrustingsgoederen met het oog op de exportbevordering. Uit een evaluatie van deze kredieten kan worden vastgesteld dat van de beide genoemde maatregelen vooral de tweede de grotere impact heeft en meer bedrijven kan bereiken. Om de impact van de exportsteun te vergroten wordt voorgesteld het bedrag te verhogen tot 88,6 miljoen frank. Dit geeft ook de benodigde ruimte om het aantal landen uit te breiden met nieuwe groeimarkten.

De Dienst met Afzonderlijk Beheer Investeren in Vlaanderen is in 1995 uitgebreid en heeft een ambitieus businessplan voor 1996. Haar dotatie wordt met 50 miljoen frank verhoogd, voornamelijk om nieuwe promotie-acties in het buitenland, zoals investeringsseminaries te organiseren. Er zal worden overgestapt naar een pro-actieve marketingstrategie met ondermeer aandacht voor een strategisch investeringsbeleid gericht naar speerpunten waarin Vlaanderen over unieke troeven beschikt, zoals informatietechnologie, biotechnologie, call centers en distributiecentra.

Het gesplitst krediet voor de financiering van allerhande initiatieven in Midden en Oost-Europa wordt behouden op het peil van 1995. Op deze manier beklemtoont Vlaanderen dat de samenwerking met deze landen een prioriteit blijft.

De promotie van de land- en tuinbouwprodukten moet leiden tot de profilering van het Vlaams produkt dat zowel in binnen- als in buitenland een kwaliteitskenmerk heeft verworven. De middelen voor dit beleid worden samengebracht in VLAM, de Vlaamse Dienst voor Agromarketing, de nieuwe naam voor het Vlaams Fonds voor de promotie van de produkten van de Landbouw, Tuinbouw en Zeevisserij. De vastleggingsmachtiging voor VLAM bedraagt in 1995 505,3 miljoen frank tegenover 496,6 miljoen frank in 1995. Hierbij is een dotatie van de Vlaamse overheid van 91,4 miljoen frank.

2. ALGEMENE BESPREKING

2.1 ALGEMENE BEMERKINGEN

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis opent de bespreking met de algemene bemerking dat door de complexiteit van het begrotingsgegeven de begrotingsdocumenten nog nauwelijks toegankelijk kunnen genoemd worden voor het doorsnee parlementslid. De parlementairen zijn daardoor steeds minder in staat een van hun basistaken – het evalueren van het geplande beleid aan de hand van de door de regering ingediende begroting – te vervullen. Daarom pleit zij ervoor om, daar waar binnen de wetenschappelijk staf van de politieke fracties niet voldoende begrotingsexpertise zou aanwezig zijn, vanuit de diensten van het parlement de nodige ondersteuning te geven met betrekking tot het analyseren van de begrotingsdocumenten.

2.2 EERLIJKE HANDEL

Daarna gaat Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis over tot het onderwerp "buitenlandse handel". Ter zake meent zij dat er bij de in- en uitvoer van produkten ter dege rekening dient gehouden met twee nu nog te weinig onderkende maar desalniettemin bijzonder belangrijke kosten-elementen.

Vooreerst is er de ecologische kost. Deze dient onder andere tot uitdrukking te komen in de vervoersprijzen, en moet in functie staan van de veroorzaakte vervuiling en de aantasting en het verbruik van de natuurlijke reserves.

Ten tweede is er ook de sociale kost. Er dient met name voldoende controle te zijn opdat er geen invoer zou zijn van produkten die beneden hun sociale kostprijs worden geproduceerd. Tevens dient er gestreefd te worden naar het bevorderen van de lokale en de regionale handel, dit bij voorkeur op een milieuvriendelijke wijze.

Ter zake deze elementen laat de minister-president opmerken dat de handelsreglementering, inzoverre zij nog een zekere greep toelaat op de sociaal-economische kost van de invoer, niet onder de bevoegdheid van de deelstaten valt, en zelfs niet meer onder die van de federale overheid. Deze bevoegdheid berust nu immers veel meer bij multilaterale instanties als daar bijvoorbeeld zijn de Wereldhandelsorganisatie. Daarenboven heeft deze Vlaamse begroting enkel betrekking op de export. Hetgeen vanzelfsprekend niet belet dat zich in Vlaanderen een eigen opinie ontwikkelt, ook voor die zaken die de eigen bevoegdheden overstijgen.

2.3 VLAAMSE INSPANNINGEN VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Het lid merkt daarna ten gronde op dat zij – zonder op enigerlei wijze te willen pleiten voor een federalisering van de ontwikkelingssamenwerking – als belangrijkste punt in het Vlaams buitenlands beleid de solidariteit met het Zuiden ziet. Het moet ondertussen immers voor iedereen duidelijk zijn geworden dat men geen duurzame welvaart kan bereiken ten koste van de mensen in het zuiden.

In concreto bedoelt zij hiermee dat elk beleidsniveau binnen ons federaal staatsbestel, en derhalve ook Vlaanderen, zijn financiële verantwoordelijkheid tegenover de ontwikkelingslanden dient op te nemen. Met het bedrag van 175 miljoen frank dat staat ingeschreven op de begroting lijkt zulks een doelstelling te zijn die nogal veraf ligt. Er van uitgaande dat er ongeveer 6 miljoen Vlamingen zijn komt dit immers slechts neer op een goede 30 frank per hoofd van de Vlaamse bevolking. Als spreekster daar nog een aantal posten bijtelt – o.a. noodhulp – dan komt ze wel op een totaal van ongeveer 239 miljoen frank uit, maar zoiets betekent nog steeds maar een kleine 40 frank per Vlaming.

Deze cijfers verzinken voor mevrouw Cecile Verwimp-Sillis al helemaal in het niets als ze getoetst worden aan het door de NGO's vooropgestelde streefcijfer van 0,7% van het BNP dat zou moeten besteed worden aan ontwikkelingshulp. Zij vraagt dienaangaande aan de minister-president of hij kan laten berekenen hoe Vlaanderen zich met zijn bruto regionaal produkt verhoudt tot dit streefcijfer.

Teneinde ondertussen reeds een eerste aanzet te geven tot een inhaalbeweging kondigt het lid aan de intentie te hebben om een amendement in te dienen dat ertoe strekt te komen tot een verdubbeling van de voorziene 175 miljoen. Het ligt daarbij in haar bedoeling om een dynamiek op gang te brengen binnen dewelke er telkenjare een verdubbeling van deze

kredieten plaatsgrijpt, zodat men binnen afzienbare tijd in Vlaanderen tot de voorgenomen 0,7% van het BRP kan komen.

De minister-president repliceert hierop dat met de 175 miljoen die zijn ingeschreven op de begroting (het totaal van alle ter zake relevante begrotingsposten ligt uiteraard veel hoger, vooral als men de programma's m.b.t. Oost-Europa erbij rekent), Vlaanderen vanzelfsprekend de 0,7%-norm niet haalt. Het Vlaamse bedrag valt zelfs niet te vergelijken met de 32 miljard die het ABOS ter beschikking heeft. Anderzijds meent de minister-president dat men zich ook niet te veel mag laten vastpinnen op het symbool van de 0,7 procent. Veel belangrijker is de constatacie dat Vlaanderen ondanks zijn moeilijke budgettaire en maatschappelijke toestand er toch voor opteert om zijn wil tot internationale solidariteit te uiten.

De besteding van dit geld dient volgens mevrouw Cecile Verwimp-Sillis te gebeuren onder strikte voorwaarden.

Een deel ervan moet hier worden uitgegeven, ten behoeve van sensibilisering en educatie van de eigen bevolking. Het lid denkt hierbij in de eerste plaats aan een doorgedreven mondiale vorming, met aandacht voor alle aspecten van ontwikkeling, vrede, mensenrechten en milieu. Het andere gedeelte dient prioritair besteed te worden aan de minst ontwikkelde landen.

De besteding dient daarenboven, gezien de reeds relatief geringe omvang van het bedrag, op een niet te versnipperde wijze te gebeuren.

Ook dient voorafgaandelijk overleg te worden gepleegd met de federale instanties bevoegd voor ontwikkelingssamenwerking teneinde er voor te zorgen dat er geen overlappingsen zijn, laat staan dat de verschillende niveaus elkaar in het veld zouden gaan tegenwerken.

Inzake de samenwerking met het federale niveau bevestigt de minister-president dat er reeds overleg is gepleegd met de federale staatssecretaris voor ontwikkelingssamenwerking, waarbij hij ook uitdrukkelijk zijn standpunt bevestigt dat Vlaanderen een eigen bevoegdheidsgebonden bijdrage kan leveren aan de totstandbrenging van een waarachtig ontwikkelingspartnership. Hij laat hierbij tevens opmerken dat het element "ontwikkelingssamenwerking" zijns inziens niet geheel logisch behandeld is geworden binnen de context van de Belgische staatshervorming. Reeds in de zeventiger jaren werden zowel onderwijs als ontwikkelingssamenwerking gecatalogeerd als behorende tot de gemeenschapsautonomie, maar institutioneel werd dit onvoldoende uitgewerkt. Het huidige institutioneel kader impliceert zoals gezegd dus echter geenszins dat Vlaanderen qua internationale solidariteit nu maar zou moeten wachten op de communautarisering van de ontwikkelingssamenwerking.

Als parenthesis ontwikkelt mevrouw Cecile Verwimp-Sillis daarop nog enige algemene beschouwingen over de hoofdoorzaken van het fenomeen van de onderontwikkeling. Deze vindt volgens haar in de meeste ontwikkelingslanden, en dan meer bepaald in de streek van de grote meren in Afrika, haar oorzaak in drie factoren. Vooreerst de armoede, vervolgens de overbevolking en tenslotte het gebrek aan enig vooruitzicht op beterschap.

Het gebrek aan elke vorm van sociale zekerheid dwingt deze mensen tot het hebben van een groot aantal kinderen als vorm van verzekering tegen ziekte en oude dag. Het lid stelt zich hierbij de vraag of het van Vlaamse kant uit gezien misschien niet nuttig ware om projecten inzake een aan de ont-

wikkelingslanden aangepaste vorm van sociale zekerheid, of minstens voorbereidende studies voor dergelijke projecten, op te zetten. Enkel door het opzetten van dit soort systemen, in combinatie met het ter beschikking stellen van anticonceptiva, kan het kinderaantal daar op termijn gaan dalen.

De minister-president beaamt dat Vlaanderen op verschillende domeinen een belangrijke bijdrage kan leveren qua expertise. Als voorbeeld hiervan haalt hij de middenstandsvorming aan, wier belang zeker niet te verwaarlozen valt in het licht van bijvoorbeeld het gegeven dat zeker 60% van de Afrikaanse economie zich in de informele sector situeert.

2.4 WERKING VAN DE VLAAMSE DIENST VOOR BUITENLANDSE HANDEL

Hierop volgt een tussenkomst van de heer Luk Van Nieuwenhuysen in verband met een aantal technische aspecten van de Vlaamse buitenlandse handel.

Vooreerst vraagt de heer Luk Van Nieuwenhuysen of in de lopende audit van de Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel (VDBH) de mogelijkheid is ingecalculerd dat er specifiek ter zake buitenlandse handel zal moeten samengewerkt worden met andere instellingen, zoals daar zijn de VLAM en de DAB Investeren in Vlaanderen.

Minister-president Luc Van den Brande bevestigt vooreerst in zijn antwoord dat het in de bedoeling ligt om, zodra de audit van de VDBH is afgerond, hieromtrent een uitvoerige gedachtenwisseling te hebben met de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden. Verder spreekt het voor zich dat de doorlichting per definitie samenwerking tussen verschillende instanties niet mag uitsluiten. Het ligt intengedeel in de lijn van het vernieuwde Vlaams buitenlands beleid om ook qua instrumentarium – eventueel, zoals hier, na voorafgaand onderzoek – tot een grotere samenhang te komen. A priori wordt geen enkele vorm van samenwerking uitgesloten, dit temeer daar buitenlandse voorbeelden duidelijk maken dat het tot op heden door Vlaanderen gevolgde model voor exportbevordering niet alleenzaligmakend is.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen haalt hierop aan dat op de begroting van de VDBH de exportadviseurs werden ingeschreven als zijnde een nieuw initiatief. Hij merkt hierbij op dat hij reeds vele jaren bij de begrotingsbesprekingen en bij de diverse beleidsbrieven de belofte heeft moeten horen dat het systeem van de exportadviseurs zou worden geoperationaliseerd. Ter zake wenst het lid dan ook te weten of de selectieprocedure daadwerkelijk is opgestart, en hoe deze selectie desgevallend zal verlopen. Ook stelt hij zich vragen bij de verdeling van de exportadviseurs over de provincies. Er blijkt namelijk gewerkt te worden met een verdeelsleutel van 2 exportadviseurs per provincie, hetgeen hem niet de meest aangewezen weg lijkt te zijn. Het lid meent dat men zich bij deze verdeling veel meer op de werkelijke behoeften zou moeten richten.

De minister-president antwoordt hierop dat de idee van de exportadviseurs inderdaad al sedert 1991 wordt vooropgesteld. De decretale basis ervoor is immers vervat in artikel 5 van het decreet van 23 januari 1991 tot oprichting van de Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel. In deze begroting zijn nu finaal ook de nodige kredieten voorzien voor het operationaliseren van deze optie. Het spreekt hierbij echter voor zich dat de resultaten van de momenteel lopende audit van de VDBH ertoe kunnen leiden – in zoverre uit diverse elementen zou blijken dat de idee toch niet zo geschikt is – dat dit project alsnog geen doorgang vindt. Volgens de begroting van de

VDBH zou het hierbij in de bedoeling liggen dat de aanwerving van deze exportadviseurs zou gebeuren op contractuele basis, middels een arbeidsovereenkomst. Tevens zou voor het dienstjaar 1996 het aantal exportadviseurs worden voorzien op 10 voltijds equivalenten, zijnde inderdaad 2 per provinciaal kantoor van de VDBH.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen wijst er vervolgens op dat de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel momenteel nog 17 informatici in dienst heeft, terwijl de VDBH het moet stellen met slechts 2 informatici; hetgeen hem, in een tijdperk en in een branche waarin het belang van de informatica exponentieel toeneemt, toch een anomalie lijkt te zijn.

Minister-president Luc Van den Brande repliceert hierop door te herinneren aan de basisregel die ten grondslag moet liggen aan de verhouding tussen BDBH en VDBH: de exportbevoegdheid is ten gronde een bevoegdheid van de gewesten, en de federale overheid treedt op ter ondersteuning van dit gewestelijk exportbeleid. Deze stelling werd bevestigd tijdens de consulaire conferentie van Washington. In het licht hiervan zijn de informatici bij de BDBH ongetwijfeld nuttig, aangezien het fungeren van de BDBH als databank voor de gewestelijke exportbevorderingsinstellingen volledig kan worden ingepast in de hoger vernoemde basisoptie. De minister-president treedt de heer Luk Van Nieuwenhuysen echter wel in zoverre bij, dat hij het – weermom binnen het basisconcept inzake exportbevordering – weinig zinvol vindt dat de BDBH nog steeds met een kader van bijna 192 man personeel werkt.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen pikt hierop in, en vraagt of de voormelde afspraak met federaal minister Philippe Maystadt impliceert dat de BDBH vanaf 1997 geen eigen promotie-activiteiten meer zal ontwikkelen en derhalve ook geen actieprogramma in het buitenland meer zal hebben.

De minister-president verwijst in zijn antwoord opnieuw naar de consulaire conferentie van Washington van een viertal weken terug, waar duidelijke afspraken werden gemaakt nopens wat de vier doelstellingen zijn. De federale exportbevorderaar zal zich dienovereenkomstig moeten toeleggen op het vervullen van een ondersteunende rol voor de gewestelijke exportdiensten. Het spreekt echter voor zich dat de implementatie van dit systeem enige tijd zal vergen. Derhalve kan er voor het programma '96 van de BDBH nog geen wezenlijke verandering worden verwacht. Het programma voor 1997 zal dus de toetssteen vormen voor de uitvoering van het bereikte akkoord.

Het spreekt hierbij echter evenzeer voor zich dat binnen het huidige wettelijke kader het voor de BDBH niet uitgesloten is om aan handelspromotie en -prospectie te doen. In tegenstelling tot de vroegere toestand waarin de BDBH voor zichzelf een programma opmaakte waarnaar de andere instanties zich maar te voegen hadden, zou – overeenkomstig de afspraak met federaal minister Maystadt – de situatie nu echter worden omgekeerd. De BDBH zou haar handelsbevorderende taak (die zij wettelijk heeft) moeten afstemmen op de gewesten.

Of de BDBH ook op de langere termijn nog een rol moet spelen in de handelspromotie is een kwestie die raakt aan het constitutionele kadergegeven, en die derhalve het voorwerp zal moeten uitmaken van besprekingen bij een komende staatshervorming.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen constateert dat er ten aanzien van 1995 op de begroting van de VDBH meer geld wordt uitgetrokken voor "lokale en materieel", op grond

van de te voorziene uitbreiding van de kantoorruimten in 1996. Hij wenst te weten om welke kantoren het gaat, die in Brussel of die in de provincies.

De minister-president antwoordt hierop dat het krediet voorzien voor de post "lokale en materieel" betrekking heeft op de versterking van het buitenlandse kantorennet, dat gebruikt wordt door de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen stelt hierop de vraag of het klopt dat ieder lid van de Raad van Bestuur het recht heeft om jaarlijks één buitenlandse reis te maken in het kader van een VDBH-zending. En of de daaruit voortvloeiende budgettaire meerkost wel verantwoord is.

De minister-president laat ter zake opmerken dat de VDBH een pararegionale B is, die derhalve in hoge mate juridisch onafhankelijk is van de Vlaamse minister bevoegd voor buitenlandse aangelegenheden. De Vlaamse regering heeft m.a.w. enkel een onrechtstreekse greep op de VDBH, via de dotatie die zij jaarlijks aan die instelling toekent. Ter zake de bedoelde reizen meent de minister-president dat deze effectief nuttig kunnen zijn om de leden van de Raad van Bestuur een beter inzicht te verschaffen in de concrete problematiek van de export. Mede in het kader van de reeds hoger vermelde audit zal echter ook dit instrument op zijn intrinsieke waarde worden geëvalueerd. Ondertussen verklaart de minister-president formeel dat hij de beslissingen die dienaangaande werden getroffen volledig dekt.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen juicht verder toe dat men bij de VDBH – in het kader van de uitnodigingen voor marktverkenning – meer werk wil maken van binnenkomende zendingen. Hij stelt zich hierbij echter de vraag of er, gezien de zeer arbeidsintensieve aard van de betrokken activiteit, wel genoeg personeel voorhanden zal zijn om dat allemaal op te vangen. In dezelfde lijn stelt hij zich vragen bij de vrij grootscheepse uitnodigingscampagne die de VDBH zich voornemt te voeren i.v.m. Flanders Technology International (FTI).

De minister-president antwoordt hierop dat het hem bijzonder zinnig voorkomt dat er gebruik zou gemaakt worden van FTI-nieuwe formules (waarbij gewerkt wordt rond 7 attractiepolen), aangezien daar per definitie een concentratie van Vlaamse bedrijven zal aanwezig zijn. Niets let de exportdiensten om in te spelen op deze massale aanwezigheid van bedrijven en op deze geconcentreerde uitstalling van Vlaams technologisch kunnen op een veelheid aan domeinen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen sluit zijn vragensessie af door bij de minister-president te benadrukken dat de door hem voorgestane en beloofde grotere betrokkenheid van het echte bedrijfsleven bij zowel de Raad van Advies als de Raad van Bestuur van de VDBH prioritair dient gerealiseerd te worden na het voltooien van de audit van de VDBH.

2.5 INTERREG-PROGRAMMA'S

De heer Herman Suykerbuyk stelt met betrekking tot de INTERREG-programma's de vraag waar de begrotingscijfers dienaangaande precies terug te vinden zijn. Voor deze op de partnerschapsgedachte gebaseerde programma's moet men immers ten belope van 50% van het bedrag zelf voor de financiering instaan. Derhalve is het logisch dat deze 50% ergens in de begroting is opgenomen. Alsdusdanig zijn de bedragen – net zoals in de vorige begrotingsjaren trouwens – nominatim echter niet terug te vinden op de begroting voor

externe betrekkingen. Nochtans is het belangrijk om de omvang van de aangegane verbintenissen te kennen, teneinde de werking van deze programma's te kunnen evalueren.

Minister-president Luc Van den Brande bevestigt dat de kredieten voor de Interreg-programma's zijn opgenomen in meerdere begrotingsprogramma's. Een eerder bescheiden krediet van 3 miljoen frank is bijvoorbeeld terug te vinden bij de Administratie Externe Betrekkingen, maar ook in de begroting Economie en bij de VDAB zijn ter zake gelden voorzien, terwijl ook in de kredietlijnen naar de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen fondsen zijn opgenomen m.b.t. Interreg-programma's. Hij beaamt dat het de duidelijkheid zou ten goede komen mochten al deze bedragen gegroepeerd worden onder een enkel artikel, maar hij wil zeker niet zo ver gaan hieraan de conclusie te verbinden dat er ook maar één minister zou bevoegd zijn. De minister-president benadrukt ten overvloede dat in deze een redelijk evenwicht dient te worden nagestreefd.

2.6 INTERNATIONALE CULTURELE BETREKKINGEN

A. Culturele ambassadeurs

De heer Herman Suykerbuyk constateert dat ter zake de problematiek van de internationale culturele betrekkingen de bedragen voor de "culturele ambassadeurs" zowel op de begroting voor cultuur als op de begroting voor externe betrekkingen zijn terug te vinden. Zijns inziens ware het nochtans logischer dat men de kredieten voor de internationale culturele betrekkingen onder één enkele begroting zou brengen.

De problematiek van de versnippering inzake de internationale culturele betrekkingen staat reeds lang ter discussie. De minister-president beaamt ter zake dan ook dat de idee om tot meer globalisering te komen zeker verder denkwerk verdient.

Hij laat echter opmerken dat er in de feiten reeds sprake is van een zekere hergroepering. In het protocol dat binnen de Vlaamse regering de uitoefening van de externe bevoegdheden regelt werden namelijk drie groepen van bevoegdheden weerhouden. Vooreerst zijn er die bevoegdheden die rechtstreeks te maken hebben met het buitenlands beleid en die exclusief onder de Vlaamse minister bevoegd voor buitenlands beleid en Europese aangelegenheden vallen. De tweede groep van bevoegdheden behelst de initiatieven van andere ministers, die enkel mits akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor het buitenlands beleid en de Europese aangelegenheden kunnen worden doorgezet. En tenslotte is er een derde groep van zaken die reesteren binnen de eigen departementele verantwoordelijkheid, maar waaromtrent er hoe dan ook steeds een informatieplicht is naar de Vlaamse minister bevoegd voor buitenlands beleid en Europese aangelegenheden toe.

Dit heeft begrotingsgewijs implicaties, die pas voor de eerste keer vanaf deze legislatuur zullen duidelijk worden. De kredieten (onder de vorm van subsidies, tegemoetkomingen e.d.m.) die worden voorzien voor de internationale culturele betrekkingen, moeten immers – op basis van het protocol – onder deze legislatuur voor het eerst voor akkoord worden voorgelegd aan de Vlaamse minister bevoegd voor het buitenlands beleid en de Europese aangelegenheden. Het belang hiervan mag in de praktijk niet onderschat worden. Een meer overzichtelijke toestand zal het resultaat zijn.

Begrotingsgewijze zal het nu veel duidelijker worden dan in het verleden wat langs welke kanalen of loketten aan welk initiatief door wie wordt toebedeeld. Ook de verantwoordingsplicht met betrekking tot het gebruik van gemeenschapsgelden wordt hierdoor aanmerkelijk versterkt. Want het is niet omdat culturele initiatieven in de meest volstreckte autonomie worden uitgevoerd dat er geen financiële verantwoordingsplicht zou zijn tegenover de gemeenschap.

Dit is derhalve op zijn minst een zeer belangrijke tussenstap. Maar dit nieuwe systeem neemt niet weg dat er kan nagedacht worden over een verdere globalisering van de desbetreffende kredieten.

De heer Karel De Gucht stipt ter zake dezelfde materie nog aan dat er over de Vlaamse culturele ambassadeurs de laatste tijd maar weinig meer vernomen wordt. Hij maakt zich hierbij de bedenking dat de titel van cultureel ambassadeur op een zo ruime basis werd toegekend dat hij dreigt inhoudsloos te worden, en derhalve ook zijn promotioneel nut naar het buitenland toe dreigt te verliezen.

De minister-president erkent volmondig dat er in de opstartfase van het initiatief misschien soms wat te snel iets of iemand op de lijst werd weerhouden, en dat sommige dingen derhalve wel wat bijsturing verdienen. Hij bevestigt dat er ter zake ondertussen afspraken werden gemaakt met Vlaams minister van cultuur Luc Martens.

Minister-president Luc Van den Brande affirmeert echter ook dat hij ten volle achter de idee van de culturele ambassadeurs blijft staan. Deze idee, die erin bestaat de cultureel-besten de mogelijkheid te geven op het Europees of internationaal forum dingen te doen en te realiseren die anders niet tot de mogelijkheden zouden behoren, wordt trouwens ook door de grotere Europese culturen gehanteerd, waarbij o.a. kan worden verwezen naar het Goethe Instituut en de Alliance Française. Het spreekt echter voor zich dat deze ondersteuning van het kwaliteitsgegeven enerzijds moet gebeuren in volle respect voor de autonomie van deze initiatieven, en anderzijds – gezien de relatieve beperktheid van de middelen – ook niet te fragmentair mag gebeuren.

Begrotingsmatig wordt er dienaangaande een splitsing in 2 kredieten gehanteerd. In tegenstelling tot vroeger, toen de culturele ambassadeurs te paard zaten op twee grote domeinen : economie en cultuur, is de beslissing op heden in beginsel – als kwaliteitsafweging – een loutere zaak van de minister van cultuur geworden. Waarbij de belangrijkste begrotingspost dan ook op de cultuurbegroting staat. Een kleinere post, van ongeveer 25 miljoen frank, is voorzien op de begroting "buitenland" voor evenementen die als cultureel ambassadeur kunnen worden erkend in het buitenland. Een voorbeeld van dit laatste is een belangrijke tentoonstelling die in Cambridge doorgang vond.

B. Culturele akkoorden

Een tweede vraag van de heer Herman Suykerbuyk inzake de internationale culturele betrekkingen, heeft te maken met de uitvoering van de door Vlaanderen afgesloten culturele akkoorden. Het lid laat met name opmerken dat het voor de parlementsleden imperatief is dat zij een klaar zicht zouden krijgen op de kredieten die worden verbonden aan de uitvoering van de diverse culturele akkoorden. Het volstaat voor een modern parlement immers niet dat men verdragen sluit, men moet ook de uitvoering ervan opvolgen, en dit kan het best gebeuren door de begrotingsevoluties ter zake na te gaan. De hamvraag is derhalve waar de verschillende begro-

tingsposten die op deze materie betrekking hebben kunnen worden teruggevonden. Hij vraagt dienaangaande ook of hem een overzicht zou kunnen ter beschikking gesteld worden van alle culturele akkoorden en de daarmee corresponderende kredieten.

De minister-president verklaart dat hier – begrotingsgewijs – een onderscheid dient gemaakt te worden tussen enerzijds de meer "globale" overeenkomsten (zoals de reeds gesloten verdragen met Hongarije, en Polen, en de op stapel staande verdragen met de Baltische staten), en anderzijds de concrete invulling van onderdelen van dergelijke overeenkomsten dan wel partiële overeenkomsten. Het uitvoeren van de eerste vereist vanzelfsprekend nieuwe kredieten; deze zijn terug te vinden op de begroting "buitenland", de kredieten voor de tenuitvoerlegging van de deelafspraken daarentegen vindt men terug op de desbetreffende departementale begrotingen (vb. ; de 2,7 miljard nodig voor de verdieping van de Westerschelde kan men terug vinden op de begroting "infrastructuur"). De minister-president zegt ook toe dat de gevraagde overzichtslijst zal worden overgemaakt aan de heer Suykerbuyk.

2.7 VERSNIPPERING VAN HET BELEIDSINSTRUMENTARIUM

De heer Karel De Gucht drukt er zijn bezorgdheid over uit dat het hele instrumentarium met betrekking tot de buitenlandse handel in ruime zin (d.w.z. rekening houdend zowel met de uitvoer als met het aantrekken van economische activiteiten) al te versnipperd is. Deze versnippering komt op een pijnlijke manier aan het licht doorheen de begrotingscijfers. In het licht van de efficiency zou men tot een grote verbetering kunnen komen door meer centralisatie te bewerkstelligen. Zo suggereert o.a. het Vlaams Economisch Verbond om alle instrumenten samen te brengen binnen één enkel instituut. Deze instelling zou dan als enig kanaal naar de buitenwereld toe fungeren, en zou de diverse facetten verbonden aan het internationaal economisch gebeuren groeperen. Dit zou het additionele voordeel hebben dat het ook de herkenbaarheid van het buitenlands beleid van de Vlaamse deelstaat ten goede zou komen.

De minister-president kan deze gedachtengang een heel eindweegs volgen en beaamt dat op de idee van het tegengaan van de versnippering dient te worden verdergewerkt. Hij stelt echter formeel dat het hem weinig zinvol overkomt om nu al a priori te stellen dat er één enkel instituut moet komen. Hij formuleert opnieuw zijn basisopvatting als zijnde dat buitenlandse handel in de eerste plaats een zaak is van de ondernemingen, en dat het de taak van de overheid is om hen in deze zo goed mogelijk bij te staan en te ondersteunen. Hoe deze bijstand en ondersteuning het best kan gebeuren dient echter nader onderzocht te worden.

3. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

3.1 ARTIKEL 13

Dit artikel verleent machtiging om binnen de perken van de betrokken basisallocaties subsidies te verlenen. Het programma 12.10 omvat de basisallocaties 33.01; 33.03; 33.46; 34.01; 34.02; 34.03; 34.04, 35.02; 35.03 en 35.21. Het programma 51.40 omvat de basisallocaties 30.01; 33.01, 35.01 en 54.02. Het programma 51.90 omvat de basisallocaties 33.01 en 33.02.

Ten gevolge van een door het Rekenhof geformuleerde opmerking werd door de Vlaamse regering op dit artikel een amendement ingediend dat ertoe strekte om in organisatieafdeling 12, programma 10 het nummer van de basisallocatie 33.03 (subsidies ter bevordering van de wisselwerking economie-cultuur) te vervangen door de codificatie 33.02. Door de commissie werd ter zake echter bij unanimititeit beslist dat hier in wezen geen amendement vereist was, aangezien het ging om de louter technische correctie van een tikfout. Hiervoor beriep de commissie zich op de vermelding als louter "materiële opmerking" door het Rekenhof.

3.2 ARTIKEL 30

Dit artikel, dat eveneens in de Commissie voor Financiën en Begroting werd besproken, verleent machtiging tot het verlenen van de waarborg aan leningen en participaties aangegaan door niet-gouvernementele ontwikkelingsorganisaties, met het oog op de gedeeltelijke dekking van het verlies dat deze organisaties gebeurlijk dragen als gevolg van de economische mislukking van ontwikkelingsprojecten in de derde wereld. En dit voor een totaal bedrag van maximaal 200 miljoen frank.

Deze bepaling is reeds sedert 1994 in de uitgavenbegroting opgenomen, en werd bij programmadecreet en bij besluit van de Vlaamse regering verder geregeld. Enkel de oprichting van een adviescommissie is nog nodig om uitvoering te geven aan de mogelijkheid om de waarborg te verlenen.

In de begroting is op basisallocatie 12.1/51.01 een krediet van tien miljoen frank voorzien voor mogelijke uitwinningen.

3.3 ARTIKEL 61

Op basis van dit artikel wordt een bestendig voorschot van 1.000.000 frank verleend :

1° aan de gemeenschapsattachés in het buitenland voor uitgaven die betrekking hebben op hun activiteiten, zoals daar zijn manifestaties, zakenreizen en administratiekosten;

2° voor de werkingskosten van de Vlaamse Huizen te Wenen en Barcelona.

Deze regeling maakt een soepele en flexibele werking mogelijk van de gemeenschapsattachés en de Vlaamse Huizen.

3.4 ARTIKEL 101

De goedkeuring van de begroting van de Dienst met Afzonderlijk Beheer "Investeren in Vlaanderen" wordt gevraagd.

De dotatie van deze DAB werd ter gelegenheid van de tweede aanpassing van de uitgavenbegroting voor 1995 met 50 miljoen frank verminderd van 139,2 miljoen naar 89,2 mil-

joen frank, dit gelet op de aanwezige saldi eind 1994 (68,6 miljoen frank) en een reservefonds (7,1 miljoen frank).

Het betreffende saldo was het gevolg van de niet-volledige invulling van het personeelskader. Vanaf 1996 zullen de aanwervingsprocedures zijn afgerond. Het ingevulde kader zal dan bestaan uit elf personeelsleden Brussel en acht personeelsleden buitenland.

De voorgestelde dotatie DAB Investeren in Vlaanderen wordt in 1996 met dit éénmalig afgehouden bedrag van 50 miljoen frank verhoogd, samen met een bedrag voor nieuwe promotie-acties in het buitenland, zoals investeringsseminaries, en wordt dus vastgesteld op 191 miljoen frank.

3.5 ARTIKEL 116

De goedkeuring van de begroting van de Vlaamse Dienst voor Agro Marketing wordt gevraagd.

De vastleggingsmachtiging werd verhoogd tot 505,3 miljoen frank.

Naar aanleiding van door het Rekenhof ter zake geformuleerde opmerkingen werd de begrotingsvoorstelling aangepast. Hiertoe werd door de Vlaamse regering een amendement ingediend.

Dit amendement strekte ertoe de begrotingsvoorstelling als volgt aan te passen :

(1°) de ontbrekende posten werden ingevoerd :

– uitgaven voor de werking van de Consultatieve Raad voor de Promotie van de Produkten van de Landbouw, Tuinbouw en Zeevisserij : 0,1 miljoen frank

– uitsplitsing van de uitgavenpost "Algemeen Horizontaal Programma" :

• algemeen horizontaal programma : 39,5

• toelage aan de VZW "Promotie" : 51,8

– de eventuele ontvangsten uit vrijwillige bijdragen worden geraamd op 0,1 miljoen frank

(2°) de verplichte bijdragen zijn bruto-bedragen; aan de uitgavenzijde werden de directe inningskosten geraamd.

De budgettair-technische en juridische aspecten van de aanwending van de reserves van de VLAM worden momenteel onderzocht. Bedoeling is om ter gelegenheid van de begrotingscontrole 1996 een structurele oplossing uit te werken.

De begroting van de VLAM zal ter gelegenheid van de begrotingscontrole eveneens worden getoetst aan de programmavoorstellen van de sectoren binnen de VLAM en desgevallend worden aangepast aan deze programmavoorstellen.

Het aldus geamendeerde artikel werd aangenomen met acht stemmen bij vijf onthoudingen.

4. INDICATIEVE STEMMINGEN

4.1 ALGEMENE UITGAVENBEGROTING

De aan de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden toegewezen bepalingen van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het

begrotingsjaar 1996 worden aangenomen met acht stemmen, bij vijf onthoudingen.

4.2 ADMINISTRATIEVE BEGROTING

De conformiteitsmotie met betrekking tot de administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996 wordt eveneens aangenomen met acht stemmen, bij vijf onthoudingen. Dientegevolge verklaart de commissie de administratieve begroting in overeenstemming met de inhoud en de doelstellingen van de algemene uitgavenbegroting.

DEEL II : VERSLAG OVER DE IN SAMENHANG MET DE BEGROTINGSBESPREKINGEN BEHANDELDE BELEIDSBRIEF "VLAANDEREN INTERNATIONAAL" – NAAR EEN PRO-ACTIEF BUITENLANDS BELEID WAARDOOR DE STERKE PUNTEN VAN VLAANDEREN EN DE VLAMINGEN GEVALORIEERD WORDEN – BELEIDSPRIORITEITEN 1995-1999, INGEDIEND DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE [Stuk 156 (1995-1996) – Nr. 1].

De Beleidsbrief "Vlaanderen Internationaal" werd door de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden behandeld op haar bijeenkomst van woensdag 29 november 1995.

1. TOELICHTING DOOR MINISTER-PRESIDENT L. VAN DEN BRANDE

1.1 ALGEMEEN

De minister-president opent zijn uiteenzetting met de formulering van de vier basisdoelstellingen die worden beoogd met de voorliggende beleidsbrief.

(1) De beleidsbrief houdt vooreerst een lange-termijnvisie in die de gehele legislatuur bestrijkt; het concrete beleid zal verder worden voorgesteld in jaarlijkse actieprogramma's.

(2) Ten tweede bestrijkt de beleidsbrief alle inhoudelijke relevante domeinen voor het buitenlands beleid.

(3) Derdens wil de beleidsbrief een antwoord geven op de vraag: "waarom één Vlaams buitenlands beleid?".

(4) En ten slotte wil de beleidsbrief een wervend, uitnodigend, oproepend en stimulerend karakter hebben naar de Vlamingen in het algemeen (identiteitsversterkend), naar de Vlaamse bedrijven, naar de universiteiten en hogescholen, naar de wetenschappelijke instellingen, naar de kunstenaars, naar de jongeren, de gepensioneerden....

Het Vlaamse buitenlandse beleid streeft vier grote doelstellingen na:

(1) Op politiek gebied moet Vlaanderen een stem hebben in Europa, in de Benelux, met een aantal geprivilegieerde partners in bilateraal verband, in internationale organisaties, in de Vereniging van de Regio's van Europa (VRE).

(2) Op economisch gebied wil Vlaanderen als ster-regio in Europa aan de top blijven.

(3) In cultureel opzicht wil het een motor van de verscheidenheid zijn.

(4) Vlaanderen wil zich ook engageren in de internationale solidariteit en partnerschappen.

Wij willen deze doelstellingen op een pro-actieve manier waarmaken, zodat de sterke punten van Vlaanderen en de Vlamingen gevaloriseerd worden.

Vier grote beleidsdomeinen dienen zich aan:

1. het politieke ;
2. het economische;
3. de samenwerking met landen in ontwikkeling;
4. de bevordering van het imago van Vlaanderen.

De minister-president vervolgt dat hoewel deze beleidsdomeinen duidelijk eigen kenmerken vertonen, hun conceptie en hun uitwerking toch steeds in één geïntegreerd kader bekeken moeten worden. Belangrijk is dat hierbij benadrukt wordt dat Vlaanderen eigen troeven heeft, die met succes internationaal kunnen ingezet of versterkt worden. We staan bijvoorbeeld sterk in vorming en onderwijs, als maritieme natie, inzake moderne technologieën, openheid van de Vlaming die zich o.a. weerspiegelt in zijn veeltaligheid, door de brugligging en -functie van Vlaanderen.

Speciale aandacht zal ook uitgaan naar de organisatie van het Vlaamse buitenlandse beleid, in het bijzonder wat betreft de samenwerking tussen de verschillende administraties en Vlaamse openbare instellingen en de samenwerking met derden buiten de overheid.

1.2 BELANGRIJKE AANDACHTSPUNTEN

De minister-president laat hierbij eerst en vooral opmerken dat het niet in zijn bedoeling ligt in dit onderdeel alle punten van de beleidsbrief te behandelen.

1.2.1. De buitenlandse politiek van Vlaanderen

1.2.1.1. Bilateraal buitenlands beleid

Een concentratie van het Vlaams bilateraal buitenlands beleid zal worden nagestreefd aan de hand van 9 criteria:

1. het bestaan van een gemeenschappelijke taal, cultuur en geschiedenis;
2. de geografische nabijheid;
3. de (potentiële) intensiteit van economische en handelsrelaties;
4. de gelijklopendheid van visie op en betrokkenheid bij de ontwikkeling van Europa;
5. de vergelijkbaarheid van de staatsopbouw;
6. de gehechtheid aan democratie en mensenrechten;
7. de nood aan steun en samenwerking en de mogelijkheid voor Vlaanderen om op een zinvolle wijze solidariteitsacties te ontplooiën;
8. de strategische ligging en internationale impact;

9. de bereidheid tot erkenning van Vlaanderen als volwaardige partner.

Er zal concreet invulling worden gegeven aan het nieuwe brede partnerschap met Nederland (Vlaams-Nederlandse as); het zou hierbij goed zijn dat dit cultureel akkoord een "open" akkoord wordt dat niet alleen een symbolische maar ook een dynamische functie heeft, met name: mensen samenbrengen en dingen in beweging zetten. De grote vraag hierbij is echter of de Nederlanders eenzelfde opvatting hebben.

Betrekkingen van goed nabuurschap met de buurlanden en regio's zullen worden nagestreefd; dit vooral langs de horizontale as Nord-Pas-de-Calais, Vlaanderen, Wallonië, Zuid-Nederland, Nordrhein-Westfalen

Inzake grensoverschrijdende samenwerking heeft ook Vlaanderen aandacht voor concrete problemen van de steden en gemeenten op het vlak van drugs, integratie van buitenlanders, e.d.m....

Naar Centraal- en Oost-Europa toe zal de bestaande politiek worden voortgezet. Nieuwe officiële betrekkingen zullen worden aangegaan met de Baltische staten en met de regio Sint-Petersburg.

Ook naar Zuid-Afrika, Chili en de Aziatische regio toe zullen de banden worden versterkt.

1.2.1.2. De Europese Unie, de Benelux en de VRE

De minister-president benadrukt dat Vlaanderen resoluut moet kiezen voor een federaal Europa dat zijn culturen koestert en bevordert. De federale ontwikkeling van de tweede en derde pijler van de Europese Unie is ook voor Vlaanderen van levensbelang, zoniet dreigt de Europese integratie te verschrompelen tot een door nationale belangen gedreven grote markt. Vlaanderen wil ook rechtstreeks betrokken worden bij de Intergouvernementele Conferentie van 1996.

Vlaanderen zal meewerken aan het concreet inhoud geven aan "het Europa van de Culturen".

De positie van het Nederlands in Europa blijft een prioritaire aandachtspunt voor de Vlaamse regering.

Vlaanderen zal ook maximaal gebruik maken van de mogelijkheden die worden geboden door de Europese Structuurfondsen.

Als nieuw beleidspunt zal worden gestreefd naar het beter gebruik maken van de mogelijkheden die Europese programma's bieden voor het Vlaamse buitenlands beleid.

Vlaanderen moet daarenboven het voortouw nemen in de herbronning en heroriëntatie van de Benelux, waarin Wallonië en Vlaanderen als volwaardige partners moeten kunnen meespelen.

Voor wat de Vereniging van Regio's van Europa betreft worden twee basisdoelstellingen vooropgezet :

- (1) in commissie 2 : samenwerking met centraal- en oost-Europa;
- (2) de VRE verder ontwikkelen als de representatieve organisatie van de regio's in Europa.

1.2.1.3. Multilaterale samenwerking

Een lange-termijnstrategie op basis van 4 pijlers zal worden gevolgd. Deze pijlers zijn :

(1) Vooreerst het inbrengen van Vlaamse expertise en meerwaarde in de internationale organisaties;

(2) Vervolgens, het bieden van een multilateraal forum aan Vlaanderen;

(3) Ten derde, het aanbrengen van een door het regionalisme geïnspireerde aanpak (bijv. in de OVSE);

(4) Een kritische evaluatie van de Vlaamse deelname aan de werkzaamheden van internationale organisaties.

Een lijst van voor Vlaanderen prioritaire organisaties zal worden opgesteld, waarbij per organisatie concrete doelstellingen en programma's zullen worden geïdentificeerd op basis van de 4 pijlers.

Speciale aandachtspunten zullen in elk geval zijn :

(1) De Unesco, met een heroprichting van de Vlaamse Unesco-Commissie ;

(2) De Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) ;

(3) De Wereldgezondheidsorganisatie : deze vormt trouwens een volkomen nieuw aandachtspunt ;

(4) De Raad van Europa ;

(5) De OESO ;

(6) De Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD).

1.2.2. Het buitenlands economisch beleid van Vlaanderen

De minister-president benadrukt dat export en buitenlandse investeringen van levensbelang zijn voor onze economie en voor de creatie van arbeidsplaatsen.

Derhalve heeft de DAB "Investeren in Vlaanderen" een cruciale rol, die bestaat uit :

– het voeren van een strategisch investeringsbeleid gericht naar speerpunten waarin Vlaanderen over unieke troeven beschikt zoals informatietechnologie, biotech, call centers en distributiecentra;

– het binnenhalen van "high profile" investeringsprojecten die andere investeringen kunnen aantrekken;

– het tot stand brengen van een one-step onthaal bij de Vlaamse investeringsdienst;

– verder ontwikkelen van het teamwork tussen de dienst in Brussel en de investeringsprospectoren in het buitenland;

– het maken van duidelijke afspraken met de diplomatieke vertegenwoordigers;

– het onderhouden van blijvende contacten met buitenlandse bedrijven in Vlaanderen.

Nog binnen dit raamwerk dienen een aantal specifieke beleidsopties inzake de buitenlandse handel te worden gelicht :

(1) de Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel moet uitgroeien tot een professioneel dienstverlenend bedrijf aan de Vlaamse exporteurs, die zelf in hoofddeorde verantwoordelijk blijven voor de export;

(2) de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel kan evolueren naar een kennisinstituut ten dienste van de gewestelijke exportpromotiediensten;

(3) men dient te komen tot een modernisering van de financiële tegemoetkomingen;

(4) de belangen van de kleine Vlaamse bedrijven bij de Nationale Delcrederedienst en bij Copromex dienen nog beter te worden behartigd;

(5) een Vlaamse exportprijs zal worden ingesteld;

(6) de landbouwpromotie dient te gebeuren in enge samenwerking tussen de VLAM en de VDBH.

In het belang van de internationale netwerkvorming dient Vlaanderen zich in te schakelen in diverse fora, zoals o.a. het Wereld Economisch Forum, de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling, de Wereldbank, ...

Inzake de internationale wetenschappelijke samenwerking dient een dubbel spoor te worden gevolgd dat bestaat uit:

(1) enerzijds, het bevorderen van Vlaamse deelname aan Europese programma's;

(2) en anderzijds, het oprichten van een Vlaams Innovatiecentrum ter promotie van en informatie over de Europese onderzoeksprogramma's.

1.2.3. Naar een Vlaams ontwikkelingsbeleid

(zie hieromtrent de eveneens in dit verslag opgenomen toelichting van de minister-president nopens de "Algemene oriëntaties voor een Vlaamse bijdrage aan de ontwikkelingssamenwerking")

1.2.4. Het imago van Vlaanderen

Het concept "diplomatie" omvat volgens minister-president Luc Van den Brande – binnen het geheel van de relaties die een staat of deelstaat met partners onderhoudt – ook aspecten van "public relations". Een land, een regio dient met name te investeren in faam en bekendheid, want dit zorgt voor meer export, toerisme, investeringen, politiek gezag, culturele contacten, ...

Vertrekkend van dit uitgangspunt, en om tot een integraal en geïntegreerd communicatiebeleid te kunnen komen dat optimale effecten sorteert, wil de Vlaamse regering vooraf duidelijk bepalen:

(1) welke troeven Vlaanderen in het buitenland wenst te benadrukken;

(2) welke effecten nagestreefd worden;

(3) hoe Vlaanderen zijn identiteit het best herkenbaar kan maken in het buitenland;

(4) en tenslotte ook, welke middelen het best gebruikt worden.

Als specifieke aandachtspunten vernoemt de minister-president hierbij onder andere :

(1) Het gebruik maken van het concept "ambassadeurs" van Vlaanderen. Op het gebied van sport, cultuur, e.d.m. zal de individuele Vlaming – en in het bijzonder de jongeren – aangemoedigd worden "internationaal" te gaan. Ook op de doelgroep van de buitenlandse studenten zal worden ingewerkt;

(2) Het verbeteren van de relaties met de buitenlandse gemeenschap in Vlaanderen: m.i.b. buitenlandse pers, speciaal programma voor de Vlaamse Rand, buitenlandse studenten;

- (3) Top-evenementen op het gebied van kunst en sport;
- (4) Het bevorderen van het toerisme;
- (5) Voor de buitenlandse zendingen: grotere coherentie en afstemming, en de organisatie van een "Vlaamse Week".

1.3 DE ORGANISATIE VAN HET BUITENLANDS BELEID VAN VLAANDEREN

Er komt een hergroepering van de organisatie van het Vlaams buitenlands beleid doordat het onder één verantwoordelijke minister wordt gebracht.

Als centrale administratie fungeert de administratie Externe Betrekkingen, die nauw samenwerkt met de andere administraties, de Vlaamse openbare instellingen, de VLAM, VVOB, FITA.

De vertegenwoordiging in het buitenland wordt geïntegreerd in één Vlaams netwerk, met duidelijke taakomschrijvingen én een grotere samenwerking tussen de vertegenwoordigers.

De verhouding met de federale overheid vertoont de volgende karakteristieken :

- (1) de federale agenten staan ook ten dienste van de deelstaten ;
- (2) Vlaanderen zal de band met hen versterken;
- (3) Vlaanderen wil een billijke oplossing voor de bevooringsachterstand van Vlaamse diplomaten;
- (4) Vlaanderen wil betrokken worden bij het beleid van het ministerie van Buitenlandse Zaken t.a.v. de diplomatieke agenten;
- (5) de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid dient een volwaardig overlegorgaan te worden.

In het kader van het Vlaams buitenlands beleid komt er ook meer samenwerking met "derden", zoals Radio Vlaanderen Internationaal, onderwijswereld, NGO's, stichting Vlamingen in de Wereld, ...

Afsluitend stelt de minister-president dat het Vlaamse buitenlandse beleid dus geen zaak van de overheid alleen is, maar een zaak van en voor Vlamingen. De beleidsnota moet gezien worden als een uitnodiging aan iedere Vlaming om samen te werken aan "Vlaanderen Internationaal".

2. AANVULLENDE TOELICHTING DOOR MINISTER-PRESIDENT L. VAN DEN BRANDE VERSCHAFT MET BETREKKING TOT DE ALGEMENE ORIËNTATIES VOOR EEN VLAAMSE BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

2.1 VOORBESCHOUWINGEN.

De minister-president opent zijn betoog met de vaststelling dat Vlaanderen sinds kort voor al zijn bevoegdheden een volwaardig buitenlands beleid kan voeren. Er zou nu wel eens de "stille" verleiding kunnen bestaan om de nieuw verworven autonomie vooral gericht op Vlaanderen waar te maken en ook de internationale samenwerking hoofdzakelijk in het teken van de ontplooiing en de promotie van Vlaanderen te plaatsen. Deze dimensies zijn trouwens volwaardige onderdelen van het buitenlandse beleid, maar Vlaanderen is geen ei-

land en mag zich ook nooit op zichzelf sluiten. Het kan nu immers voor de eerste maal in zijn geschiedenis een eigen – weliswaar bescheiden – bijdrage leveren tot vrede, welvaart en solidariteit in de wereld.

"Vlaanderen in de wereld" impliceert voor de minister-president dan ook samenwerken in verantwoordelijkheid en solidariteit voor een duurzame ontwikkeling.

Het is daarnaast binnen heel deze discussie opmerkelijk en in het licht van de huidige constitutionele situatie zelfs wat paradoxaal, dat in de jaren '70 in Vlaanderen – bij de eerste gesprekken en reflecties over meer autonomie voor de gemeenschappen – er automatisch en bijna als vanzelfsprekend ook gedacht werd aan een expliciete overheveling van bevoegdheden naar de gemeenschappen inzake de ontwikkelingssamenwerking. Het verwerven van meer interne autonomie werd toen gekoppeld aan een grotere verantwoordelijkheid en solidariteit op internationaal vlak. Ook werd de nadruk gelegd op de eis van een coherente bevoegdheidsuitoefening in eigen land en in de betrekkingen met andere landen.

Dat ontwikkelingssamenwerking in ons land nog steeds een volledige federale bevoegdheid is, is derhalve merkwaardig. Heel wat acties van ontwikkelingssamenwerking grijpen immers rechtstreeks in op de bevoegdheidsfeer van de gemeenschappen en de gewesten, terwijl zich anderzijds nieuwe vormen van samenwerking met Derde Wereldlanden aankondigen, die uit hun aard eveneens thuishoren in de bevoegdheidsfeer van de gemeenschappen en de gewesten

Dé grote uitdaging voor het toekomstige buitenlandse beleid zal dan ook gelegen zijn in het vinden van een harmonisch evenwicht tussen de nieuwe internationale rechten en plichten en verantwoordelijkheden van Vlaanderen.

Deze nieuwe beleids optie in het Vlaamse buitenlandse beleid dient ook een geïntegreerde en concrete uitwerking te krijgen binnen de eigen Vlaamse bevoegdheden en budgettaire mogelijkheden.

In de huidige stand van zaken zullen eigen Vlaamse acties in ontwikkelingslanden tevens complementair, niet-tegengesteld en niet-concurrentieel aan het federale beleid zijn.

Waar het voor de minister-president uiteindelijk op aankomt is dat de globale ontwikkelingsinspanning op een kwalitatieve wijze verhoogd wordt via vernieuwende initiatieven.

Overleg tussen de federale overheid en de Vlaamse regering is hierbij vanzelfsprekend zeer gewenst.

2.2 DOELSTELLINGEN

De kernvraag bij dit alles is of men door een eigen, nieuw Vlaams initiatief inzake ontwikkelingssamenwerking bij groepen en instellingen de creativiteit en inventiviteit kan stimuleren en een Vlaams elan kan bewerkstelligen voor een eigen Vlaams ontwikkelingsbeleid, dat tegelijkertijd beantwoordt aan de behoeften van de ontwikkelingslanden en aan de verwachtingen in Vlaanderen.

In het "Human development Report" van de UNDP wordt gesteld : "Sustainable human development is pro-people, pro-nature, pro-jobs and pro-woman". Daarnaast had de Wereldtop voor Sociale Ontwikkeling van Kopenhagen tot doel een internationale economische orde uit te werken die gericht is op menselijke ontwikkeling in alle werelddelen en in alle landen.

Op basis van deze premissen worden de volgende doelstellingen voor een Vlaams ontwikkelingsbeleid voorgesteld :

A. de bevordering van een op de mens georiënteerde ontwikkeling, d.w.z. een proces van economische en sociale verandering waarbij :

1. werkgelegenheid en koopkracht ontstaat ;
2. nuttige diensten en produkten voor de bevrediging van de menselijke behoeften worden voortgebracht;
3. de ontwikkelingskansen van de zwakste groepen worden bevorderd ;
4. rekening wordt gehouden met de ecologische evenwichten ;
5. structuren en sociaal-economische organisaties als intermediaire instanties het ontwikkelingsproces mogelijk maken en rechtvaardiger doen verlopen.

B. de Vlaamse bevolking effectief bewust maken van de diep ingrijpende en nieuwe interdependentie tussen de landen en de bevolking in het noordelijke en zuidelijke halfmond en van de samenhang van de grote problemen van deze tijd en dus van het beleid.

2.3 BEGINSELEN VAN HET VLAAMS ONTWIKKELINGSBELEID

Het Vlaams ontwikkelingsbeleid mag voor de minister-president geen eenvoudige doublure of kopie van het Belgische ontwikkelingsbeleid worden.

Het is niet tegengesteld, niet concurrentieel aan het federale beleid. Het ligt integendeel in de bedoeling om – steunend op de eigen bevoegdheden – het federale beleid aan te vullen.

Het dient te vertrekken van de noden en behoeften van de bevolking in de ontwikkelingslanden.

Het moet een geïntegreerd en coherent beleid zijn.

Het dient tevens te vertrekken van de sterke punten, de troeven van Vlaanderen, zoals daar bijvoorbeeld zijn :

- een sterk uitgebouwde KMO-sector;
- sterk uitgebouwde en gemotiveerde NGO's die al jarenlang ervaring hebben op het vlak van informatie, sensibilisatie en de uitvoering van projecten en programma's;
- de research van universiteiten, hogescholen en ondernemingen, die ontwikkelingsrelevant kan worden ingezet;
- ons sociaal-economisch overlegmodel.

Het Vlaamse ontwikkelingsbeleid dient vorm te krijgen in een meerjarenperspectief, via een geleidelijke en progressieve aanpak en in een permanente dialoog met de Vlaamse Raad, de Vlaamse NGO's, de Vlaamse sociale partners en de Vlaamse universiteiten. Hierbij moet men ook durven de mogelijkheid van een toekomstige communautarisering van de nu federaal georganiseerde ontwikkelingssamenwerking in beschouwing te nemen.

In een eerste fase dient het beleid zich te concentreren op selectieve domeinen die nauw aansluiten bij de bevoegdheden en troeven van Vlaanderen.

De ervaring en kennis van de VVOB dienen maximaal gevaloriseerd te worden.

2.4 VOORSTELLEN VAN VLAAMSE INITIATIEVEN TER BEVORDERING VAN DE DUURZAME ONTWIK- KELING IN DE WERELD

Voorgesteld wordt de Vlaamse inspanningen ter bevordering van de duurzame ontwikkeling in een eerste fase te concentreren op drie domeinen :

1. financiële coöperatie ;
2. vernieuwende samenwerkingsinitiatieven tussen Vlaamse NGO's en organisaties laten zoals het was uit de Derde Wereld ;
3. educatie.

Aangezien de universitaire samenwerking ressorteert onder de bevoegdheid van de federale overheid, is het wenselijk hiervoor geen "tweede loket" te openen bij de Vlaamse overheid. Maar anderzijds is de huidige 50 %-50 % verdeling van de federale middelen ter zake totaal achterhaald.

In een meer lange termijn perspectief zou de Vlaamse regering ook aandacht kunnen besteden aan de mogelijkheden van :

1. directe bilaterale ontwikkelingssamenwerking met een aantal selectief gekozen ontwikkelingslanden ;
2. de samenwerking in het raam van de Europese Unie en het Verdrag van Lomé ;
3. de multilaterale ontwikkelingssamenwerking ;
4. de beslissingen en programma's van internationale organisaties die betrekking hebben op haar bevoegdheden en die ook implicaties hebben voor de ontwikkeling in de wereld (bijv. duurzame ontwikkeling, internationale handel).

De Vlaamse regering heeft op 22 december 1994 reeds een besluit goedgekeurd tot regeling van de erkenning van ontwikkelingsfondsen en ontwikkelingsprojecten en de waarborgverlening aan erkende ontwikkelingsfondsen.

2.5 VLAAMS BERAAD ?

Een nieuw Algemeen Vlaams Beraad lijkt – gelet op o.m. de huidige constitutionele stand van zaken – nu niet de eerste prioriteit te zijn.

Wél is het belangrijk dat in Vlaanderen met alle verantwoordelijken en betrokkenen opnieuw grondig nagedacht wordt over de doelstellingen en instrumenten van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. De dynamiek die hieruit kan ontstaan, kan bevruchtend werken voor de initiatieven van de (federale) overheid, en een nieuw elan geven aan Vlaamse ontwikkelingsinitiatieven.

De Vlaamse regering zou wel in de nodige ruimte moeten voorzien voor de organisatie van een Vlaams forum voor ontwikkelingssamenwerking, voorbereid en gedragen door de sector zelf.

3. BESPREKING

De heren Karel De Gucht en Stefaan Platteau hebben lof voor de beleidsbrief maar stellen onmiddellijk vragen bij de haalbaarheid van het zeer uitgebreide programma. Heel veel landen beantwoorden aan de vermelde negen criteria en de heer Karel De Gucht stelt de vraag hoeveel personeel voor die wereldomvattende taak beschikbaar is, en of het buiten Europa wel doenbaar is zonder vaste Vlaamse vertegenwoordigers. De heer Stefaan Platteau merkt op dat het programma niet realiseerbaar is in vier jaar. De heren Herman Candries en Jef Sleeckx merken in dit verband op dat de schaarse middelen moeten geoptimaliseerd worden en dat goede afspraken en samenwerking met het federale niveau, dat reeds overal in het buitenland vertegenwoordigd is, onmisbaar zijn. Om de versnippering van de beperkte middelen te voorkomen, stelt de heer Herman Candries flexibiliteit en mobiliteit voor. Hij vermeldt als voorbeeld het cascade-systeem dat bij multinationals gebruikelijk is. Zij werken met een beperkt aantal bruggehoofden vanwaaruit mobiele agentschappen een groot gebied voor hun rekening nemen.

De heer Fred Dielens stelt de vraag hoe het buitenlands beleid van het federale niveau en van de deelstaten "complementair kunnen zijn zonder hiërarchie?" (Beleidsbrief p.7). Het federale niveau eigent zich immers een coördinerende rol toe tussen de verschillende niveaus van het buitenlands beleid, wat volgens de heer Fred Dielens moeilijk kan zonder hiërarchie. Hij merkt nog op dat volgens artikel 167 van de Grondwet het nog steeds de Koning is die de buitenlandse betrekkingen leidt en vraagt zich af of het federale niveau hierdoor geen voorrang geniet. De heer Karim Van Overmeire ziet een oplossing voor de wrijvingen tussen het Vlaamse en het federale niveau in de Vlaamse onafhankelijkheid. Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis vraagt zich daarentegen af of een eigen Vlaams buitenlands beleid wel nodig is. Volstaat het niet voldoende eisen te stellen aan het buitenlandse beleid van het federale niveau?

Over de hiërarchie tussen de verschillende niveaus en de grenzen van het Vlaams buitenlands beleid, antwoordt de minister-president dat het Vlaams buitenlands beleid inhoudelijk onbegrensd is wat de Vlaamse bevoegdheden betreft. Ook bij de diplomatieke vertegenwoordiging is er geen sprake van hiërarchie tussen de niveaus. Het Belgisch diplomatiek corps wordt weliswaar georganiseerd door het Rijk maar moet ook de deelstaten vertegenwoordigen. De minister-president belooft ook een gedetailleerd organogram te bezorgen van alle Vlaamse ambtenaren die ingezet worden voor de verwezenlijking van het voorgestelde programma. Op de vraag van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis antwoordt de minister-president dat een zuiver unitair buitenlands beleid (de "Van Cauwelaert-doctrine") voorbijgestreefd is. Het buitenlands beleid van de deelstaten laat toe meer differentieel op te treden.

De heer Karel De Gucht vraagt zich af of de minister-president, als enige verantwoordelijke voor de Vlaamse buitenlandse politiek, geen onnatuurlijke speler is op internationaal vlak. Deelstaten en minister-presidenten treden daar zelden op het voorplan. Werkt het feit dat alle verantwoordelijkheid bij één minister berust ook niet contraproductief? Zou een grotere betrokkenheid van de andere Vlaamse ministers het buitenlands beleid niet ten goede komen? De heer Fred Dielens heeft ook zijn bedenkingen bij het "unieke" karakter van het Vlaams buitenlands beleid. Hij vreest dat Vlaanderen, door het versterken van de banden met zijn buurregio's, als een destabiliserende partner zal beschouwd worden door de

grote Europese buurlanden en door hen niet erkend zal worden. De heer Dielens vraagt zich ook af of er nog toekomst zit in het uitbreiden van de regionale samenwerkingsverbanden en of er geen andere weg moet bewandeld worden. In verband hiermee merken de heren Karim Van Overmeire en Luk Van Nieuwenhuysen op dat Vlaanderen als een volwaardige entiteit moet optreden en uitsluitend bilaterale betrekkingen met soevereine staten nastreven. Het Europa van de Regio's vinden zij onwerkbaar.

De minister-president antwoordt hierop dat de beslissing om het Vlaams buitenlands beleid volledig toe te vertrouwen aan de minister-president, een kwestie is van geloofwaardigheid. Hij geeft toe dat het unieke karakter van de Vlaamse bevoegdheden zijn gevolgen heeft. Toch heeft die uniciteit niet belet dat er reeds contacten gelegd zijn met de centrale regeringen van de grote Europese buurstaten wat een bewijs is van erkenning. De minister-president blijft er wel van overtuigd dat Vlaanderen een belangrijke rol te spelen heeft in de Vergadering van de Regio's van Europa. Vlaanderen moet zowel bilaterale betrekkingen met regio's als met soevereine staten nastreven.

De heer Karel De Gucht heeft nog enkele specifieke vragen bij de voorgestelde bilaterale betrekkingen. Zijn er in plaats van Nord-Pas-de-Calais geen andere Noordfranse regio's te vinden waar relaties mee kunnen aangeknoopt worden en die niet zulke directe concurrenten zijn voor de Westvlaamse ondernemers? Is de Catalaanse visvijver al niet overbevist? Hoever staat het algemeen akkoord met Zuid-Afrika nog af van zijn ondertekening? De heer Karim Van Overmeire vraagt zich af waarom er geen contacten gelegd worden met gemeenschappen in Bosnië en wel met overbeviste vijvers als Israël en Palestina. Samen met de heer Luk Van Nieuwenhuysen wil hij ook weten welke criteria er aangewend zijn om de relaties met China en Vietnam te verantwoorden. Waarom geeft men niet de voorkeur aan meer democratische landen zoals Taiwan en Zuid-Korea? De heer Luk Van Nieuwenhuysen stelt nog dat in het geval van Zuid-Afrika de taalverwantschap moet primeren. De heer Stefaan Platteau vindt dat er ook met Georgië betrekkingen zouden moeten aangeknoopt worden. Volgens de heer Jef Sleenckx wordt ook Roemenië in de Vlaamse hulpprogramma's voor Oost-Europa stiefmoederlijk behandeld en dit niettegenstaande het feit dat veel Vlaamse gemeenten met Roemeense gejumeleerd zijn.

De minister-president repliceert dat verschillende regio's betrokken kunnen worden bij het Vlaams buitenlands beleid. De samenwerking moet echter praktisch realiseerbaar zijn, anders mislukt het. Daarom blijven de regio's van het horizontale kerngebied, met o.a. Nord-Pas-de-Calais, van groot belang. Er is trouwens ook vanuit West-Vlaanderen vraag naar een nieuwe verhouding met Noord-Frankrijk. Over Zuid-Afrika specificeert de minister-president dat de vraag voor een samenwerkingsakkoord wel degelijk ook van Zuid-Afrika zelf komt. Taalverwantschap is daarbij zeker ook van belang, maar er kan geen sprake zijn van een "reconquista" vanuit het Nederlands. Met Bosnië kunnen eventueel contacten gelegd worden via de OVSE (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa) en voor Roemenië zijn nieuwe projecten in studie. Wat de "selectieve blindheid" t.o.v. sommige Aziatische landen en China in het bijzonder betreft, antwoordt de minister-president dat China te groot is om links te laten liggen.

Over het toekomstige Vlaamse ontwikkelingsbeleid merkt de heer Fred Dielens op dat het inderdaad dicht moet aanleunen bij de Vlaamse bevoegdheden. Hij stelt echter vast dat

het federale Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking zich nu inlaat met specifiek Vlaamse bevoegdheden (onderwijs, landbouw) en hij vraagt zich af hoe daarover overleg kan worden gepleegd. Dezelfde spreker meent ook dat Afrika, gezien de hachelijke situatie van dit continent, in zijn totaliteit een prioritaire behandeling moet genieten. Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis vindt daarentegen dat vooral Centraal-Afrika de voorkeur moet krijgen aangezien daar nog een rekening te vereffenen is. De belangstelling voor enkele Aziatische (China, Vietnam) en Zuidamerikaanse landen (Chili, Brazilië) is volgens haar duidelijk ingegeven door economisch of politiek eigenbelang. Het Vlaams ontwikkelingsbeleid gaat dus niet uit van de noden van de ontwikkelingslanden. Wat de valorisatie van de VVOB betreft, stelt mevrouw Verwimp-Sillis voor af te stappen van de substitutie-coöperatie. De heer Karim Van Overmeire vraagt zich in verband met Centraal-Afrika af of Vlaanderen van plan is een deel van de Belgische koloniale erfenis te torsen.

De minister-president antwoordt hierop dat Vlaanderen Centraal-Afrika zeker niet mag loslaten en dat het ontwikkelingsbeleid daar complementair aan het federale moet ingevuld worden. Hij geeft toe dat het economische aspect bij dat ontwikkelingsbeleid zeker van belang is. Het etische aspect en verantwoord eigenbelang zijn echter niet noodzakelijk in strijd met elkaar. Aan mevrouw Cecile Verwimp-Sillis antwoordt hij nog dat zij redeneert vanuit een ander model en dat niemand mag beweren het etische gelijk volledig aan zijn kant te hebben.

De heer Herman Candries stelt dat de noodzaak tot "investeren in bekendheid" eigenlijk de kern van de beleidsbrief uitmaakt. Een middel daartoe ziet hij in het uitspelen van enkele vergeten Vlaamse troeven. Internationaal bekende begrippen zoals "Flanders fields", of Vlaamse historische figuren zoals Mercator zouden meer moeten aangewend worden om Vlaanderen naambekendheid te geven. Maandelijks zou er een dergelijke "Vlaamse troef" op het internationale forum moeten uitgespeeld worden. Aan het Vlaams imago in het buitenland zou ook wat kunnen gedaan worden via wat de heer Herman Candries de "amigocratie" noemt. Daaronder verstaat hij eminente Vlaamse wetenschappers en ondernemers die in het buitenland carrière gemaakt hebben. Met hen moet contact opgenomen worden en dankzij hun invloed kan de Vlaamse naambekendheid bevorderd worden. De heer Fred Dielens vindt echter dat er bij de Vlaamse beeldvorming en in deze beleidsbrief in het algemeen, te veel nadruk wordt gelegd op economie en cultuur. Belangrijke aspecten zoals vrede, welvaart en solidariteit krijgen een te bescheiden rol. De pacifistische reputatie van Vlaanderen zou bijvoorbeeld ook tot het Vlaamse imago moeten behoren. Mevrouw Verwimp-Sillis betreurt ook het overbenadrukken van het economische en zou, wat het Vlaamse imago betreft, eerder naar de Vlaamse "missionarismentaliteit" willen verwijzen. Die wordt gekenmerkt door bekommernis om vrede, ontwapening, ontwikkeling en solidariteit met het zuiden.

De minister-president vindt de "mercatorisering" en de "amigocratie", voorgesteld door de heer Herman Candries, interessante thema's die verder kunnen uitgewerkt worden. Wat het ontbreken van thema's betreft als vrede, welvaart en solidariteit meent hij dat ze begrepen zijn in de menselijke knowhow die door Vlaanderen geëxporteerd wordt.

De heer Jef Sleenckx klaagt nog het visa-beleid op federaal niveau aan. De traagheid ervan is een echte hinderpaal voor de buitenlandse handel. De minister-president is het daar mee eens en vindt dat dit probleem moet aangekaart worden.

De heer Karel De Gucht vraagt tenslotte nog of hem het regeringsprotocol over het buitenlands beleid kan meegegeeld worden. Daarover zal hem een nota overhandigd worden.

De verslaggever,

Herman SUYKERBUYK

De voorzitter,

Jef SLEECKX
